

PHẠM QUỲNH NHUNG

NGHỊ ĐỊNH 152/2026/NĐ-CP VÀ MỘT SỐ ĐIỂM MỚI ĐÁNG CHÚ Ý TRONG HOẠT ĐỘNG THI HÀNH ÁN DÂN SỰ

Cuối năm 2025, Quốc hội đã ban hành Luật Thi hành án dân sự 2025, nhằm hoàn thiện khung pháp lý về thi hành án dân sự sau gần hai thập kỷ áp dụng Luật Thi hành án dân sự 2008. Để hướng dẫn thi hành một số quy định của Luật này, ngày 13/5/2026, Chính phủ đã ban hành Nghị định 152/2026/NĐ-CP (**Nghị định 152**), dự kiến có hiệu lực từ ngày 01/7/2026, cùng với thời điểm có hiệu lực của Luật Thi hành án dân sự 2025. Trong Bản tin pháp luật này, Văn phòng luật sư NHQuang&Cộng sự sẽ giới thiệu và phân tích một số quy định mới đáng chú ý tại Nghị định 152 có khả năng tác động đến hoạt động của các cá nhân, tổ chức trong quá trình thi hành án dân sự, cụ thể như sau:

Thứ nhất, quy định cụ thể về tình trạng khẩn cấp, trở ngại khách quan, sự kiện bất khả kháng trong thi hành án dân sự. Trước đây, Nghị định 62/2015/NĐ-CP hướng dẫn Luật Thi hành án dân sự 2008 (**Nghị định 62**) chỉ quy định về sự kiện bất khả kháng và trở ngại khách quan. Tuy nhiên, Nghị định 152 đã bổ sung thêm quy định về tình trạng khẩn cấp và sửa đổi quy định về sự kiện bất khả kháng, trở ngại khách quan, cụ thể như sau:

- Tình trạng khẩn cấp được xác định theo Luật Tình trạng khẩn cấp 2025, là trạng thái xã hội được cấp có thẩm quyền ban bố, công bố tình trạng khẩn cấp tại một hay nhiều địa phương hoặc trên phạm vi cả nước khi có thảm họa hoặc nguy cơ xảy ra thảm họa do đe dọa nghiêm trọng đến tính mạng, sức khỏe con người, tài sản của Nhà nước, cơ quan, tổ chức và cá nhân hoặc có tình hình đe dọa nghiêm trọng đến quốc phòng, an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội.
- Trở ngại khách quan được Nghị định 152 quy định cụ thể qua rất nhiều trường hợp, điển hình như: trường hợp đương sự không nhận được bản án, quyết định mà không phải do lỗi của họ; trường hợp tổ chức hợp nhất, sáp nhập, chia, tách, giải thể, kết thúc hoạt động, sắp xếp lại (trước đây Nghị định 62 không quy định hai sự kiện này),... mà

chưa xác định được tổ chức, cá nhân mới có quyền yêu cầu thi hành án; trường hợp do lỗi của cơ quan xét xử, cơ quan thi hành án hoặc cơ quan, cá nhân khác dẫn đến việc đương sự không thể yêu cầu thi hành án đúng hạn...

- Sự kiện bất khả kháng là trường hợp thiên tai, hỏa hoạn, dịch bệnh mà không thuộc trường hợp tình trạng khẩn cấp (trước đây, sự kiện bất khả kháng được định nghĩa tại Nghị định 62 là trường hợp thiên tai, hỏa hoạn, dịch họa).

Theo đó, trong trường hợp người yêu cầu thi hành án chứng minh được mình không thể yêu cầu thi hành án đúng thời hạn do tình trạng khẩn cấp, trở ngại khách quan hoặc sự kiện bất khả kháng, thì thời gian có tình trạng khẩn cấp, trở ngại khách quan hoặc sự kiện bất khả kháng không tính vào thời hiệu yêu cầu thi hành án.

Thứ hai, áp dụng chuyển đổi số khi thực hiện các hoạt động thi hành án dân sự.

Điều 5 Nghị định 152 quy định các phương tiện thực hiện trên môi trường số trong thi hành án dân sự bao gồm: (i) Nền tảng số thi hành án dân sự, (ii) Cổng Dịch vụ công quốc gia, (iii) Hệ thống thông tin giải quyết thủ tục hành chính tập trung của Bộ Tư pháp, (iv) Ứng dụng định danh quốc gia (VNeID), (v) Cổng, trang thông tin điện tử của cơ quan quản lý thi hành án dân sự, cơ quan thi hành án dân sự và (vi) Thư điện tử và phương tiện khác theo quy định của pháp luật.

Theo đó, các tổ chức, cá nhân có thể chủ động yêu cầu thi hành án trên các phương tiện (ii), (iii), (iv) nêu trên bên cạnh các phương thức truyền thống như nộp trực tiếp, qua dịch vụ bưu chính. Các thông báo thi hành án cũng sẽ được thực hiện thông qua ứng dụng VNeID (trừ một số trường hợp thông báo qua văn phòng thi hành án dân sự, niêm yết công khai, thông báo trên phương tiện thông tin đại chúng...). Ngày ứng dụng VNeID báo đã gửi là ngày thông báo hợp lệ để các đương sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan xác định được thời hạn thực hiện quyền và nghĩa vụ của mình theo nội dung của văn bản thông báo đó. Ngoài ra, việc giao nhận bản án, quyết định thi hành án, gửi, nhận văn bản, hồ sơ, tài liệu và xác minh điều kiện thi hành án dân sự... cũng sẽ được thực hiện trên môi trường số. Có thể thấy, Nghị định 152 đã xây dựng cơ sở pháp lý cho việc thực hiện chuyển đổi số trong thi hành án khá chi tiết, cụ thể, giúp rút ngắn về thời gian và chi phí cho các chủ thể khi thực hiện thủ tục.

Thứ ba, quy định về thứ tự thanh toán tiền thi hành án. Nghị định 152 quy định, trường hợp bản án, quyết định tuyên lãi chậm thi hành án thì khi thu được tiền, cơ quan thi hành án dân sự thanh toán tiền thi hành án theo thứ tự sau:

- Số tiền được tuyên trong bản án, quyết định theo quyết định thi hành án.

- Thanh toán tiền lãi chậm thi hành án theo yêu cầu tương ứng với thời gian chưa thi hành án, trừ trường hợp đương sự có thỏa thuận khác hoặc bản án, quyết định có nội dung khác.

Cũng cần lưu ý một số quy định về tính lãi chậm thi hành án như sau:

- Khi tính lãi chậm thi hành án, chỉ tính lãi của số tiền còn phải thi hành theo quyết định thi hành án mà không tính lãi của số tiền lãi chưa trả.
- Thời điểm bắt đầu tính lãi chậm thi hành án được thực hiện theo bản án, quyết định. Nếu bản án, quyết định không xác định thì thời điểm bắt đầu tính lãi chậm thi hành án được tính từ ngày yêu cầu thi hành án.
- Lãi chậm thi hành án được tính đến thời điểm cơ quan thi hành án dân sự thu được tiền. Trường hợp bán tài sản hoặc giao tài sản cho người được thi hành án để trừ vào tiền thi hành án thì lãi chậm thi hành án được tính đến thời điểm giao tài sản cho người mua được tài sản hoặc người được thi hành án nhận tài sản để trừ vào tiền thi hành án.

Nghị định 152 được kỳ vọng sẽ giúp các tổ chức, cá nhân thực hiện các thủ tục thi hành án thuận tiện hơn, đặc biệt khi áp dụng việc chuyển đổi số trong thi hành án dân sự. Do đó, các tổ chức, cá nhân cần chủ động nghiên cứu và cập nhật các quy định của Nghị định 152 để sớm tiếp cận được với các quy định pháp luật hiện hành. Trong trường hợp Quý Khách hàng và bạn đọc có mong muốn tìm hiểu thêm và tư vấn liên quan đến các quy định mới của Nghị định 152 cũng như các nội dung khác liên quan đến pháp luật về thi hành án dân sự, Văn phòng luật sư NHQuang&Cộng sự sẵn sàng giải đáp, cung cấp các ý kiến pháp lý liên quan.

Lưu ý:

Bài viết này chỉ nhằm mục đích cung cấp các thông tin chung và không nhằm cung cấp bất kỳ ý kiến tư vấn pháp lý cho bất kỳ trường hợp cụ thể nào.

Các quy định pháp luật được dẫn chiếu trong nội dung bài viết có hiệu lực vào thời điểm đăng tải bài viết nhưng có thể đã hết hiệu lực tại thời điểm Quý Khách hàng tiếp cận bài viết này.

Tìm hiểu thêm về NHQuang tại:

